

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

(повна назва вищого навчального закладу)

Факультет/інститут факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної роботи

(П.І.Б.)

20__ р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В БІЗНЕСІ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (доктор філософії)

Спеціальність 053 «ПСИХОЛОГІЯ»

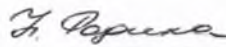
(код і назва спеціальності (теЙ))

Розробник: Чернявська Т.П., доктор психологічних наук, професор
(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників)

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри диференціальної і спеціальної психології

Протокол № 6 від “27” березня 2018 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Родіна Н.В.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) факультету психології та соціальної роботи:

Протокол № 1 від “2” квітня 2018 року

Голова НМК

(підпис)

Кременчуцька М.К.
(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни «**Психологія успішності особистості в бізнесі**» складена відповідно до освітньо-професійної/освітньо-наукової програми підготовки третьої (доктор філософії) спеціальності 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система розвитку успішності особистості в бізнесі та формування бізнес-професійних компетентностей як засобу вирішення проблем в умовах невизначеності, змін, конкуренції.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. **Змістовий модуль 1.** Психологічні особливості діяльності, особистості і поведінки бізнесменів.
2. **Змістовий модуль 2.** Ефективні бізнес-комунікації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – оволодіти теорією і практикою основ психології бізнесу; надати аспірантам сучасні знання про сутність психологічних особливостей успішності особистості в бізнесі, поглибити знання і вміння про техніки психологічного консультування суб'єктів бізнесу.

Завдання:

- ознайомити аспірантів з основними положеннями психології бізнесу;
- ознайомити їх із актуальними проблемами щодо психічного навантаження і методів його зниження у професійній бізнес-діяльності;
- сприяти формуванню цілісного уявлення про психологічні особливості людини як чинника успішності бізнес-діяльності;
- сприяти усвідомленню закономірностей професійного становлення та особистісного зростання бізнесменів;
- ознайомити аспірантів з дослідженнями в галузі консультування, психологічної допомоги, професійно-психологічного супроводу бізнесменів;

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Соціально – особистісні:

КСО. 02. – здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки і моралі у міжособистісних стосунках та у суспільстві;

КСО. 03. – здатність створювати стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів;

Загально-наукові компетентності:

КЗН. 05. – здатність до інноваційної діяльності, спрямованої на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг;

загально – професійні:

КЗП. 07. поглиблені знання про психологічні аспекти діяльності підприємця, менеджера, інвестора, лідера бізнесу;

спеціалізовано – професійні:

– КСП. 07. поглиблені знання про особливості проведення тренінгів з особистісного зростання, арт-терапії, імаготерапії, психодрами, гештальт-групи тощо;

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

вміти визначати чинники, що призводять до виникнення конфліктів у міжособистісному спілкуванні, та зменшувати рівень їх впливу; діагностувати власний стан та стан і настрої членів колективу, виявляти та зменшувати рівень психологічної напруги в колективі;

вміти підпорядкувати працю колективу і свою власну інтересами суспільства, адаптувати діяльність колективу до вимог споживача;

вміти здійснювати інноваційну діяльність щодо комерціалізації результатів наукових досягнень;

вміти моделювати основні етапи розвитку людини в бізнесі

вміти використовувати на практиці прийоми встановлення оптимальних умов для розвитку особистісного потенціалу в бізнесі;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологічні особливості діяльності, особистості і поведінки бізнесменів.

Тема 1. Психологічні особливості професійної бізнес-діяльності.

Порівняння бізнесу з військовою справою, науковою діяльністю, спортом вищих досягнень. Особливості бізнес-діяльності: дефіцит часу і інформації; фінансовий ризик; інтенсивна робота. Етапи розвитку людини в бізнесі. Професійно важливі в бізнесі якості особистості.

Моделі організаційної поведінки – теорії: Х і Y (Д. МакГрегор); Z (А. Маслоу, У. Оучи); I (Intrinsic Motivation - внутрішня мотивація).

Тема 2. Особистість і успішність в бізнесі.

Психологія успішності особистості в бізнесі. Особистісні особливості власників і невластників бізнесу. Динамічна модель успішності особистості в бізнесі (Т.П. Чернявська).

Професійне самовизначення в бізнесі. Я-концепція успішного бізнесмена. Критерії успішності особистості в бізнесі (Т.П. Чернявська). Планування кар'єри та досягнення ділового успіху.

Змістовий модуль 2. Ефективні бізнес-комунікації.

Тема 3. Психологічні особливості ділового спілкування. Ефектна і ефективна самопрезентація. Як справити хороше враження, викликати до себе інтерес, довіру, симпатію? Емоціональний інтелект в бізнесі.

Упевненість в собі (асертивність) як умова ефективного спілкування. Розвиток здатності впливати на себе і своє полягання в професійних бізнес-ситуаціях. **Критичне мислення.**

Тема 4. Психологічні проблеми оцінювання, консультування, тренінгу бізнесменів.

Ассесмент-центр – метод комплексного оцінювання і розвитку професійно важливих якостей бізнесменів. Бізнес-консультування – як різновид психологічної практики. Тренінг розвитку успішності особистості в бізнес-комунікаціях.

3. Рекомендована література

Основна

1. Берн Э. Лидер и группа. О структуре и динамике организаций и групп / Э. Берн. – Екатеринбург: Изд-во «Литур», 2000. – 320 с.
2. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект в бизнесе / Д. Гоулман; пер. с англ. А.П. Исаевой. – 2-е изд. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2014. – 512 с.
3. Друкер П. Эффективный руководитель / П. Друкер; пер. с англ. – М.: Изд. дом «Вильямс», 2007. – 224 с.
4. Емельянов Е.Н. Психология бизнеса. / Е.Н. Емельянов, С.Е. Поварницына. – М.: Армада, 1998. – 511 с.
5. Манхарт У. Формула успешных переговоров / У. Манхарт; пер. с нем. – К.: Companion Group, 2013. – 240 с.
6. Маслоу А.Г. Дальние пределы человеческой психики / А.Г. Маслоу; пер. с англ. – СПб.: Издат. группа «Евразия», 2002. – 430 с.
7. Чернявская Т.П. Психология успешности личности в бизнесе. Монография / Т.П. Чернявская. - Одесса: Астропринт, 2010. – 288 с.
8. Чернявская Т.П. Коммуникация в бизнесе: психологическая теория и практика. Учебно-метод. пособие / Т.П. Чернявская, Т.П. Висковатова. - Одесса: ОНУ имени И.И. Мечникова, 2013. – 258 с. – Режим доступа: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/metod/imem/chern_biznes.pdf
9. Швалб Ю.М. Практична психологія в економіці та бізнесі. / Ю.М. Швалб, О.В. Данчева. – Київ: Лібра, 1999. – 270 с.
10. Шеклтон В. Психология лидерства в бизнесе. / В. Шеклтон. – СПб.: Питер, 2003. – 224 с.

Додаткова

1. Бендас Т.В. Психология лидерства / Т.В. Бендас. – СПб.: Питер, 2009. – 448 с.
2. Гогац А. Бизнес + креатив: Преодолеть невидимые барьеры / А. Гогац; пер. с англ. – Минск: Гревцов Паблицер, 2007. – 344 с.
3. Кандыба В. М. Психическая саморегуляция / В. М. Кандыба. – СПб. 2001 – 384 с.

4. Карамушка Л.М. Технології роботи організаційних психологів / Л.М. Карамушка. – Київ: Видавництво: ІНКОС, 2005. – 366 с.
5. Ньюстром Дж. Организационное поведение / Дж. Ньюстром, К. Дэвис; пер. с англ. – СПб.: Питер, 2000. - 448 с.
6. Практикум по психологии менеджмента и профессиональной деятельности: учеб. пособие / Под ред. Г.С. Никифорова, М.А. Дмитриевой, В.М. Снеткова. – СПб.: Речь, 2003. – 448 с.
7. Чернявская Т.П. Личность в бизнесе. Учебно-метод. пособие / Т.П. Чернявская. - Донецк: Донбасс, 2013. – 40 с.
8. Чернявская Т.П. Профессиональное самоопределение в бизнесе. Учебно-метод. пособие / Т.П. Чернявская. - Донецк: Донбасс, 2013. – 42 с.

4. Електронні інформаційні ресурси

1. Трансактний аналіз. – Режим доступа: <http://psihomed.com/transaktniy-analiz/>
2. Юрик Н.Є. Самоменеджмент: Курс лекцій / Н.Є. Юрик. – Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2015. – 89 с. – Режим доступа: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17693/1/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>
3. Емоціональний інтелект. – Режим доступа: <http://www.psychologos.ru/articles/view/emocionalnyy-intellekt>

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

6. Методи діагностики успішності навчання

Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється у вигляді лекцій та індивідуальних консультацій, самостійної роботи студентів. Лекції діляться на: лекцію-доповідь; лекцію-бесіду; лекцію-дискусію; лекцію-презентацію плакатів, об'ємних муляжів, слайдів і відеоматеріалів. В ході лекцій-дискусій за характером логіки пі-знання впроваджується аналітичний, синтетичний, індуктивний та дедуктивний методи.

Перелік практичних навичок, які повинен опанувати студент, підлягають контролю до і під час проведення атестації – заліку.